

Vol-17 January-2021 To December-2021

MESSAGE

NEWS LETTER

GANPAT UNIVERSITY KRISHI VIGYAN KENDRA, MEHSANA

પદ્મશ્રી ડૉ ગણપત દાદા

પેટ્રોન-ઇન-ચીફ અને ચેરમેન, ગણપત યુનિવર્સિટી

કૃષિ અને પશુપાલન દ્વારા ખેડૂતોની આવક બમણી કરવા તથા સરકારશ્રીની માર્ગદર્શિકાના આધારે કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર દ્વારા કરવામાં આવેલા વિવિધ તાલીમ કાર્યક્રમો અને પ્રત્યક્ષ નિદર્શનના ફળસ્વરૂપે, તેમજ ખુલ્લી બજાર વ્યવસ્થાનો ઉપયોગ કરી જિલ્લાના કેટલાક ખેડૂતોએ તેમની આવકમાં બમણો વધારો કરી એક ઉત્તમ ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું છે. પરંતુ પ્રાકૃતિક ખેતીના કાર્યક્રમો મારફતે ગુણવત્તાયુક્ત ઉત્પાદનમાં વધારો કરવા ખેડૂતોને જાગૃત કરવા પડશે અને તે રીતે બિનરાસાયણિક ખેતપેદાશો દ્વારા શારીરિક તંદુરસ્તીની જાળવણીમાં સહભાગી થવાનો પ્રયાસ કરીશું. તદુપરાંત, રાષ્ટ્રના વિકાસમાં કૃષિઉધોગનો અત્યંત મહત્વનો ફાળો રહેલો છે. આથીજ, ગણપત યુનિવર્સિટી દ્વારા કૃષિઉધોગ માટે જરૂરી આવડત અને વ્યવસાયલક્ષી માનવબળ પૂરું પાડવા આ વર્ષથી એગ્રીકલ્યર કોલેજની શરૂઆત કરેલ છે, જે આગળ જતાં કૃષિ ક્ષેત્રે ખુબજ મદદરૂપ થશે અને તેનું અમુલ્ય યોગદાન આપશે તેવી આશા રાખું છું.

શ્રી સોમાભાઇ રાયકા

નિયામકશ્રી, કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત યુનિવર્સિટી

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત યુનિવર્સિટી દ્વારા જિલ્લાના ખેડૂતોના આર્થિક અને સામાજિક વિકાસ માટે વિવિધ પ્રકારના તાલીમ કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવે છે. આ વર્ષે પ્રાકૃતિક ખેતી દ્વારા ગુણવત્તાયુક્ત ઉત્પાદનમાં વધારો કરવાના હેતુથી વિવિધ તાલીમ કાર્યક્રમો ગોઠવવામાં આવ્યા હતા. તદ્ઉપરાંત, જંતુનાશક દવાઓના વિતરકો માટે ઈન્સેક્ટિસાઇડ મેનેજમેંટનો તાલીમ કાર્યક્રમ ગોઠવી ખેડૂતોને તેમના દ્વારા યોગ્ય માર્ગદર્શન મળે અને ઉત્પાદન ખર્ચ ઘટે તેવા પ્રયત્નો કરવામાં આવ્યા. વિશેષ, કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રમાં કાર્યરત એવા અઝોલા, નેડપ, જીવામૃત અને વર્મીકમ્પોસ્ટ યુનિટ દ્વારા ઓર્ગેનિક ખેતી અંતર્ગત તાલીમ અને માર્ગદર્શન પૂરું પાડવામાં આવ્યું. કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર દ્વારા કરવામાં આવવા વિવિધ કાર્યક્રમો દ્વારા ખેડૂતો ગુણવત્તાસભર ઉત્પાદન તથા વધારે આવક મેળવશે તેવી હું આશા રાખું છું. આવનારા વર્ષોમાં કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર જીલ્લાના ખેડૂતો સાથે વ્યવહાર વધારી જરૂરી માર્ગદર્શનથી તેમને માહિતગાર કરી ઓછા ખર્ચે વધુ ઉત્પાદન મેળવવા પ્રેરિત કરશે.

ડૉ. મહેન્દ્ર શર્મા

ડાયરેક્ટર જનરલ, ગણપત યુનિવર્સિટી

છેલ્લા કેટલાક સમયથી મોસમની અનિયમિતતાના કારણે કૃષિ ઉત્પાદનમાં વિપરીત અસર પડે છે અને તેથી ઉત્પાદનમાં ઘટાડો થાય છે તેમજ ઓછી ગુણવત્તાવાળું ઉત્પાદન મળે છે. ત્યારે કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત ચુનિવર્સિટી દ્વારા ખેડૂતોને અગાઉથી મોબાઈલ મેસેજ દ્વારા માહિતી આપી શકાય તે દિશામાં કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર કાર્યરત છે અને તેનો વિશેષ લાભ ખેડૂતોને મળશે તેવી આશા રાખું છું.

Certificate course on Pesticides Management for Existing Insecticides Licenses સર્ટિફિકેટસ કોર્ષ ઓન પેસ્ટીસાઇડસ મેનેજમેંટ ફોર એકઝીસ્ટિંગ ઇન્સેક્ટીસાઇડ લાઇસનસીસ

National Institute of Plant Health Management (NIPHM), Hyderabad and Krishi Vigyan Kendra, Mehsana jointly conducted 72 hours certification course for insecticide dealers and distributors from 9th Sep, 2021 to 15th Dec, 2021. 40 dealers and distributors of Mehsana District were enrolled in the first batch of this course i.e. "Certificate course on Pesticides Management for Existing Insecticides Licenses" and successfully certified this course at KVK, Ganpat University, Mehsana during 2021. Padmashri Dr. Ganpat Dada, Patron-in-Chief and Chairman, Ganpat University; Shri Jayeshbhai Upadhyay, Joint Director of Agriculture, Mehsana; Shri A.R. Gami, Dy. Director of Agriculture, Mehsana; Shri Somabhai Rayka, Director, Krishi Vigyan Kendra, Ganpat University, Mehsana; and Dr. P.R. Patel, Agri Advisor, Ganpat University, Mehsana were present in Certificate distribution Programme of this course which was held on 24th December, 2021.

દરમિયાન પૂર્ણ કરવામાં આવ્યો હતો. પદ્મશ્રી ડૉ. ગણપત દાદા, પેટ્રોન-ઇન-ચીફ અને અધ્યક્ષ, ગણપત યુનિવર્સિટી; શ્રી જયેશભાઈ ઉપાધ્યાય, સંયુક્ત ખેતી નિયામકશ્રી, મહેસાણા; શ્રી એ.આર. ગામી, નાયબ ખેતી નિયામકશ્રી, મહેસાણા; શ્રી સોમાભાઈ રાયકા, નિયામકશ્રી, કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત યુનિવર્સિટી, મહેસાણા; અને ડૉ. પી.આર. પટેલ, કૃષિ સલાહકાર, ગણપત યુનિવર્સિટી, મહેસાણા; અને ડૉ. પી.આર. પટેલ, કૃષિ સલાહકાર, ગણપત યુનિવર્સિટી, મહેસાણા ૨૪મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૧ના રોજ યોજાયેલા આ અભ્યાસક્રમના પ્રમાણપત્ર વિતરણ કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ પ્લાન્ટ હેલ્થ મેનેજમેન્ટ (NIPHM), હૈદરાબાદ અને કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, મહેસાણાના સંયુક્ત ઉપક્રમે જંતુનાશક ડીલરો તથા વિતરકો માટે ૯મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૧ થી ૧૫મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૧ સુધી ૭૨ કલાકનો પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમ હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો. મહેસાણા જિલ્લાના ૪૦ ડીલરો તથા વિતરકો આ કોર્ષ "સર્ટિફિકેટસ કોર્ષ ઓન પેસ્ટીસાઈડસ મેનેજમેંટ ફોર એકઝીસ્ટિંગ ઇન્સેક્ટીસાઈડ લાઇસનસીસ" ની પ્રથમ બેચમાં જોડાયા હતા અને કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત યુનિવર્સિટી, મહેસાણા ખાતે આ કોર્સને સફળતાપૂર્વક ૨૦૨૧

Poshan Vatika Maha Abhiyan and Vruksharopan પોષણ વાટિકા મહા અભિયાન અને વૃક્ષારોપણ

Krishi Vigyan Kendra organized campaign for Poshan Vatika and Vruksharopan on the 71st birthday of our Prime Minister Shri Narendrabhai Modi on 17th September, 2021. The programme started with the discussion on importance of millet in our diet. The National Seminar was organized in Hyderabad on occasion of International Millet year. Live telecast of this seminar was shown to the farmers. The information related to the International Millet Year 2021 and health benefits of millet were conveyed to the farmers by the Union Agriculture Minister, Honorable Shri Narendra Singh Tomar. 100 vegetable kits and 1100 fruit trees were distributed to the farmers by IFFCO, Kalol at KVK, Ganpat University and the training programme was also organized for girls in which millet based food practical were exhibited. 88 farmers and 51 adult girls attended this program.

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર દ્વારા ૧૭મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૧ ના રોજ આપણા માનનીય વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના ૭૧મા જન્મદિવસે પોષણ વાટિકા અને વૃક્ષારોપણ માટે ંઝુંબેશનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. કાર્યક્રમની શરૂઆત જ આપણા આહારમાં "તૃણ ધાન્યનું મહત્વ" કેટલું છે તે ચર્ચા સાથે થઈ હતી. આંતરરાષ્ટ્રીય મિલેટ્સ વર્ષ-૨૦૨૧ નિમિત્તે હૈદરાબાદમાં નેશનલ સેમિનારનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ સેમિનારનું જીવંત પ્રસારણ ખેડૂતોને બતાવવામાં આવ્યું હતું. કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી, માનનીય શ્રી નરેન્દ્ર સિંહ તોમરે આંતરરાષ્ટ્રીય મિલેટ્સ વર્ષ ૨૦૨૧ અને તૃણ ધાન્યના સ્વાસ્થ્ય લાભો સંબંધિત માહિતી ખેડૂતોને પૂરી પાડી હતી. ઇફકો, કલોલ દ્વારા કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત યુનિવર્સિટી ખાતે ૧૦૦ શાકભાજીની કીટ અને ૧૧૦૦ ફળ રોપાનું વિતરણ ખેડૂતોને કરવામાં આવ્યું હતું અને યુવતીઓ માટે તાલીમ કાર્યક્રમનું પણ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં તૃણ ધાન્ય આધારિત વ્યવહારુ ખોરાકનું પ્રદર્શન કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમમાં ૮૮ ખેડૂતો અને ૫૧ યુવતીઓએ હાજરી આપી હતી.

Natural Farming ਸ਼ਿਤੂਰਿਤ ਯੇਰੀ

Honourable Prime Minister, Shri Narendra Modi gave more emphasis on Prakrutik kheti in live telecast on 16th December 2021. In concern of this, KVK, Ganpat University conducted 5 training programmes on Prakrutik Kheti sponsored by ATMA, Mehsana during 2021 in which 190 farmers and farm women were participated.

માનનીય વડાપ્રધાન, શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ ૧૬મી ડિસેમ્બર ૨૦૨૧ ના રોજ જીવંત પ્રસારણમાં પ્રાકૃતિક ખેતી પર વધુ ભાર મૂક્યો હતો. તેના સંદર્ભમાં, કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત ચુનિવર્સિટીએ ૨૦૨૧ દરમિયાન આત્મા, મહેસાણાના સહયોગથી પ્રાકૃતિક ખેતી પર પાંચ તાલીમ કાર્યક્રમો યોજ્યા જેમાં ૧૯૦ ખેડૂતો અને ખેડૂત મહિલાઓએ ભાગ લીધો હતો.

Other Extension Activities અન્ય વિસ્તરણ પ્રવૃત્તિઓ

Activities	Numbers	Participants
Farmer's visit to KVK farm	69	1775
Film shows	6	198
Method demonstrations	8	242
OFT/FLD field visits	144	1508
HRDs	26	38
Soil and Water Samples	327	327
Publications	22	-
Telephonic guidance	1350	1350
Kisan Gosthi	7	524
Lecture Delivered	141	6649
SMS Sent to farmers	10	186581
Diagnostic Services	49	167
Field days	40	1667
Mobile conferences	3	157
Group Meetings	9	125

Celebration of Important Day/Week મહત્વના દિવસ / સપ્તાહની ઉજવણી

SAC Meeting / વૈજ્ઞાનિક સલાહકાર સમિતિની બેઠક

The 13th SAC meeting of KVK, Ganpat University, Mehsana was held on 20th January, 2021 under the chairmanship of Shri Somabhai Rayka, Director, KVK, Ganpat University. This meeting was attended by 31 members.

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત યુનિવર્સિટી, મહેસાણાની ૧૩મી વૈજ્ઞાનિક સલાહકાર સમિતિની. બેઠક ૨૦મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૧ના રોજ શ્રી સોમાભાઈ રાયકા, નિયામક શ્રી, કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત યુનિવર્સિટીની અધ્યક્ષતામાં યોજાઈ હતી. આ બેઠકમાં કુલ ૩૧ સભ્યોએ હાજરી આપી હતી.

Front Line Demonstration / પ્રથમ હરોળના નિદર્શનો

626 FLD in various villages on different crops i.e. Mustard, Castor, Cotton, Fennel, Chickpea, Wheat, Drumstick, Cumin, Sesamum, Green gram, , Groundnut, Fodder Sorghum, Black gram, livestocks i.e. Probiotic, Fenbendazole Chelated Mineral Mixture, Bypass Protein and enterprises i.e. Kitchen garden, Dibbler, Wheel hoe, Secutter, Improved Sickle was conducted by KVK, Ganpat University.

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત ચુનિવર્સિટી દ્વારા જુદા જુદા ગામોમાં વિવિધ પાકો જેવા કે રાઈ, એરંડા, કપાસ, વરિયાળી, ચણા, ઘઉં, સરગવો, જીરું, તલ, મગ, મગફળી, ઘાસચારા જુવાર, અડદ; પશુપાલનમાં પ્રોબાયોટિક, ફેનબેન્ડાઝોલ, ચિલેટેડ મિનરલ મિક્ષ્યર, બાયપાસ પ્રોટીન તેમજ ગૃહ વિજ્ઞાન અને કૃષિ ઇજનેરમાં કિચન ગાર્ડન, બીજ વાવણી યંત્ર, હાથ કરબડી, સિકેટર અને સુધારેલ દાતરડું ના ૬૨૬ પ્રથમ હરોળ ના નિદર્શનો ગોઠવવામાં આવ્યા હતા.

On Farm Trial / સ્થળ પરના અખતરા

On Farm Trials were organized by KVK on Cumin, Black gram, Cotton, Wheat, Chelated Mineral Mixture, External parasites, Preparation method of Mango Squash, Lime Harvester and Mulching in different villages. 101 farmers and farm women were participated.

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત યુનિવર્સિટી દ્વારા જીરું, અડદ, કપાસ, ઘઉં, ચિલેટેડ મિનરલ મિક્ષ્યર, બાહ્ય પરોપજીવીનાશક, કેરીનો સ્કવોશ બનાવવાની પદ્ધતિ, લીંબુ વેણી અને મલ્યિંગની ભલામણો ચકાસવા માટેની વિવિધ તકનીકી ઉપર ૧૦૧ સ્થળ પરના અખતરા ગોઠવવામાં આવ્યા.

Training Programmes/ તાલીમ કાર્યક્રમો

KVK, Ganpat University conducted total 134 training programmes i.e. 49 on Campus, 71 off Campus, 14 online trainings during 2021, among these 7 sponsored, 12 collaborative, 37 FLD trainings and 11 extension functionaries training programmes. About 3794 farmers and farm women as well as 458 extension functionaries were participated.

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, ગણપત યુનિવર્સિટી દ્વારા ૪૯ કેન્દ્રિય, ૭૧ ક્ષેત્રિય, ૧૪ ઓનલાઇન એમ કુલ ૧૩૪ તાલીમ કાર્યક્રમો કર્યા, જે અંતર્ગત ૭ અનુદાનિત, ૧૨ સહભાગી અને ૩૭ એફએલડી તાલીમ અને 11 વિસ્તરણ કાર્યકરોના તાલીમ કાર્યક્રમ કરવામાં આવેલ. જેમાં ૩૭૯૪ ખેડૂતો અને ખેત મહિલાઓ તેમજ ૪૫૮ વિસ્તરણ કાર્યકરો હાજર રહ્યા.

Published by :

Dr. R. A. Patel Senior Scientist & Head

Krishi Vigyan Kendra

Ganpat University, Mehsana-Gandhinagar Highway, Ganpat Vidyanagar-384012 Ta. & Dist. Mehsana Tele Fax : 02762-289189

Тс	),																																									
				-		-						-		-	-			-	-			 -		-	-	-		-			-						•	-	•	-		
				-	•	•	-		-			•		•	•	-	÷	•	•	-	-		•	ş		-	1		3	•	-		 -	-	•	•	-		-	-		
				•	•	•	ł	•		•	•	-		•	-				-	-			-	-	-				ŝ	-	• •							-				
		1	-		•	-	•	÷			•		-	-	•	-	-		-	•		 -	-	-												•	•		- 1 7			
			-	-	•			•						-	-		-	-	-			 -		-			-	-	-					-	÷	-	-	•			 -	

Book-Post

